

KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	MTA 2022	TP 2022	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT	15 332	14 308	14 308	16 585	8,2 %	115,9 %	115,9 %	2 277
TOIMINTAKULUT	- 94 074	- 96 466	- 96 488	- 98 361	4,6 %	102,0 %	101,9 %	- 1 872
TOIMINTAKATE	- 78 741	- 82 158	- 82 180	- 81 776	3,9 %	99,5 %	99,5 %	404

Johdanto

Käyttösuunnitelma valmistellaan osana vuosittaista toiminnan ja talouden suunnittelua. Se tarkoittaa ja toimeenpanee Tuusulan kunnan strategiaa, pormestariohjelmaa, valtuustokauden tavoitetta toteuttavia vuositavoitteita sekä talousarviota. Käyttösuunnitelma sisältää lautakunnan alaista toimintaa ohjaavat strategiset tavoitteet ja linjaukset, toiminnan painopisteet, riskiarvion, keskeiset indikaattorit, investoinnit ja henkilöstösuunnitelman.

Käyttösuunnitelman toteutumisesta raportoidaan lautakunnalle maaliskuun, kesäkuun, syyskuun ja vuoden lopun tilanteesta.

Palvelualueet ja palveluyksiköt

Sivistyksen tukipalvelut

- Toimialueen hallinto
- Ruokapalvelut

Varhaiskasvatus

- Kunnallinen varhaiskasvatus
- Esiopetus
- Yksityinen varhaiskasvatus

Oppiminen

- Perusopetus
- Kasvun ja oppimisen tuki
- Lukio
- Tuusulan Opisto ja taiteen perusopetus

Sivistyksen tukipalvelut

Palvelualue

Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja Tiina Simons

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	MTA 2022	TP 2022	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT	6 124	6 261	6 261	6 082	-0,7 %	97,1 %	97,1 %	- 179
TOIMINTAKULUT	- 5 567	- 5 906	- 5 907	- 5 573	0,1 %	94,4 %	94,4 %	333
TOIMINTAKATE	556	355	354	508	-8,7 %	143,0 %	143,5 %	154

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Toimialueen hallinto

Ruokapalvelut

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Sivistyksen toimialueen hallinnon tehtävä on arvioida ja seurata toimialansa palveluiden laatua, vaikuttavuutta ja toiminnan tuloksellisuutta sekä tukea palvelualueiden tavoitteiden toteutumista.

Ruokapalvelut tuottavat palveluita koulu- ja varhaiskasvatyüksiköille. Rykmentinpuiston keskuskeittiö sijaitsee Hyrylässä, keskuskeittiöllä valmistetaan valtaosa tuusulalaisten koulujen ja päiväkotien ruoasta.

Olellaiset tapahtumat palvelualueella

Sivistyksen toimialueella on palattu koronarajoituksista kohti normaalia toimintaa alueellisten koronarajoitusten purkamisen myötä. Pitkään jatkunut pandemia ja Ukrainan sota ovat nostaneet raaka-aineiden hintoja ja tuoneet epävarmuutta toimituksiin. Tällä ennakoidaan olevan vaikutusta palveluverkon rakentamiskustannuksiin, irtokalustuksen leasing-kustannuksiin ja ruokapalveluiden kustannuksiin.

Palveluverkon osalta Riihikallion kampuksen suunnittelu on valmistunut ja edennyt loppuvuonna kilpailutuksen avaamiseen, Tuusulanjärven kampuksen rakennustyöt ovat käynnissä, Rykmentinpuiston kampuksen kilpailutus saatiin päätökseen ja toimija valittua, Lahelan kampuksen hankesuunnittelu on aloitettu ja Monion rakentaminen etenee aikataulussa. Peltokaaren päiväkodin hankintamenettely saatiin päätökseen ja toimija on valittu. Martta Wendelin -päiväkodin luovutus toteutui kesän aikana ja toiminta on käynnistynyt suunnitellusti 1.8.2022. Sivistyksen kehittämissuunnitelma vuosille 2022-25 on valmistunut ja hyväksytty.

Hyvinvointialueelle siirtymisen valmistelussa olemme edistäneet opiskeluhuollon henkilöstön siirtymistä 1.1.2023 sekä täyden palvelun perhekeskuksen toimintasuunnitelmaa hyvinvointialueelle. Olemme hyödyntäneet Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen valtionavustuksia toimintamme kehittämisessä. Johtamisen kehittämisessä olemme panostaneet sivistyksen toimialueen yhteisiin kehittämissaamupäiviin, joissa palvelualueiden ja tulosyksikön esihenkilöt ovat työstäneet yhdessä lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyviä asioita sekä valmistelleet talousarvioon 2023 liittyviä huomioita toimintaympäristön muutostarpeista.

Ruokapalvelut tuottivat vuoden 2022 aikana 1902707 kpl suoritetta. Sisäisestä tilaustarjoilusta kerättiin suoritteita 38268 kpl ja näistä kertyi tuloja yli 102 000 euroa. Koko vuoden ruokailijamäärät olivat ennakoitua matalammat.

EkoTeko - ruokaa myytiin verkkokaupan ja Halosen Bistron kautta vuoden 2022 aikana 2417 annosta. Yksi annos EkoTeko -ruokaa sisältää 500 g ylijäämäruokaa noudettuna omaan rasiaan Ruokapalveluiden toimipisteistä. Ruokahävikin osalta tämä tarkoittaa 1208 kg ruokaa.

Ikäihmisten ruokailut aloitettiin syyskuussa 2022 koronataulun jäljiltä, ja loppuvuoden 2022 aikana kouluilla nautittiin 3809 ateriala. Ruokahävikin osalta tämä tarkoittaa 1524 kg ruokaa.

Tilastokeskuksen tietojen mukaan toukokuussa 2022 inflaatio oli 7,0 %. Inflaation nousu näkyi ruokapalveluiden keskeisesti käyttämien raaka-aineiden hintojen nousuna. Hintojen nousu vaihteli tuoteryhmittäin 10-15%.

Hyrylän terveyskeskuksen ruokatuotannon alasajo päättyi 31.12.2022 ja tuotantotila luovutettiin uudelle toimialle. Vuoden 2023 alussa toimintansa aloittaneen Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen (Keusote) ruoka- ja siivouspalvelut hoitaa Palmia Oy.

Talouden toteutuminen

Sivistyksen tukipalveluiden talous toteutui talousarvion mukaisesti. Toimintatuottoja kertyi 6,1 milj. euroa ja toimintakulut olivat 5,6 milj. euroa. Toimintakatteen toteuma oli 0,5 milj. euroa (mta 0,35 milj. euroa).

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sivistyksen tukipalveluissa pyrimme vaikuttamaan tulevaisuuden kehitykseen omalla toiminnallamme ennakoivasti. Sitoudumme kehittämään palveluita sosiaalisesti, taloudellisesti, kulttuurisesti ja ekologisesti kestäväksi tulevaisuuden rakentamiseksi. Työhyvinvoinnin johtaminen, palveluverkkomuutosten toteuttaminen, toiminnan laadun ja arvioinnin seuraaminen ja kehittäminen, vuosittain lisääntyvien hankintojen toteuttaminen toimialueella ja tiedolla johtaminen ovat sivistyksen toimialueen hallinnon keskiössä tulevina vuosina.

Tulevaisuudessa sivistyspalvelut muodostavat pääosan kunnan palveluista Valtakunnallisilla lakimuutoksilla on vaikutusta sivistyksen palveluihin, ja uusiin velvoitteisiin on kyettävä vastaamaan niin rahoituksen kuin toimintatapojen muutosten kautta. Keskeisimpiä sivistyspalveluihin vaikuttavia muutoksia ovat:

- varhaiskasvatuksen henkilöstökelpoisuudet (2030)
- varhaiskasvatuslain muutokset lapsen tuen asioissa ja varhaiskasvatusmaksuissa
- oppilas- ja opiskelijahuollon siirtyminen hyvinvointialueille 1.1.2023
- uusi hallitusohjelma
- perusopetuslain uudistus
- valtionosuusjärjestelmän uudistus
- varhaiskasvatuksen laadun ja arvioinnin kehittäminen
- sitouttavan kouluyhteistyön toimintamallin vakinaistamista valmistelu
- toisen asteen maksuttomuus
- oppivelvollisuuden tuomat muutokset myös jatkossa.

Sivistyskunnan mahdollisuuksiin panostaminen edellyttää toimialueen hallinnon yhteistyötä, kumppanuuksia, verkostoitumista ja toimivia rakenteita ja hyvää johtamista. Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa lasten, nuorten, perheiden ja kaiken ikäisten tuusulalaisten hyvinvoinnin tukemiseksi ja edistämiseksi on keskeistä. Sivistyksen hallinnon tehtävänä on tukea toimivien rakenteiden luomista ja ylläpitämistä kaikilla tasoilla.

Alueellinen ja seudullinen yhteistyö ja sen kehittäminen ovat edellytyksiä laadukkaiden palveluiden tuottamiselle tulevaisuudessa. Olemme mukana Kuuma-alueen keskeisissä sivistysverkostoissa, joissa vaikutamme hyvinvointialueen ja Kuuma-seudun sivistys- ja hyvinvointipalveluiden kehittämiseen.

Sivistyksen hallinnossa edistämme kunnan keskeisiä strategisia tavoitteita. Yhteistyön tekeminen sivistyksen palvelualueilla ja kuntatasolla toimialuerajojen yli on edellytys onnistumiselle. Kunnan kasvun ja väestösuunnitteiden seuraaminen on sivistyksen hallinnossa tärkeää, jotta osaamme ennakoida palveluiden määrää, niihin tarvittavaa rahoitusta ja henkilöstön saatavuutta. Varhaiskasvatuksen, oppimisen, vapaa-aikapalveluiden ja kulttuurin palveluverkon edistyminen on keskeistä palveluiden laadun takaamiseksi. Palveluverkon kehittäminen tuo alueille palveluiden keskittymät.

Ruokapalveluissa valtakunnallinen kouluruuan kehittämisohjelman vaikuttaa Tuusulassa peruskoulun ja toisen asteen kouluruokailuun lisäten kouluruuan arvostusta ja kouluruokailuun osallistumista sekä kehittäen kouluruokailuun liittyviä käytäntöjä. Ruokapalveluissa varaudutaan siihen, että Tuusulan harrastamisen malli lisää lapsille ja nuorille tarjottavaa maksutonta harrastustoimintaa koulupäivien yhteydessä. Vuonna 2024 harrastamisen mallin myötä otetaan kouluilla käyttöön maksuton välipala kaikille, jotka harrastavat koulupäivän yhteydessä.

Toimialueen hallinto

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja Tiina Simons

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	MTA 2022	TP 2022	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT	60			2				2
TOIMINTAKULUT	- 559	- 535	- 537	- 543	-2,9 %	101,4 %	101,1 %	- 6
TOIMINTAKATE	- 498	- 535	- 537	- 540	8,4 %	101,0 %	100,7 %	- 4

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Sivistyksen toimialueen hallinnon tehtävä on arvioida ja seurata toimialueensa palveluiden laatua, vaikuttavuutta ja toiminnan tuloksellisuutta sekä tukea palvelualueiden tavoitteiden toteutumista.

Palveluyksikön olennaiset tapahtumat

Alkuvuoden koronatilanne, työtaistelutilanne, Ukrainan sota ja sähkön hintakehitys ovat vaatineet varautumissuunnitelmien päivittämistä monesta näkökulmasta. Vuoden 2022 aikana kuntaan on saapunut ukrainalaisia pakolaisia, joille on saatu tarjottua valmistavan opetuksen paikat ja varhaiskasvatusta.

Sivistyksen toimialueen kehittämissuunnitelma on laadittu vuosille 2022-2025. Kehittämissuunnitelma eteni päätöksentekoon sivistyksen lautakuntiin huhtikuussa ja valtuustoon toukokuussa. Suunnitelman mukainen toiminta on käynnissä.

Palveluverkkosuunnitelman eri hankkeiden edistäminen on ollut yksi sivistyksen hallinnon keskeisistä tehtävistä myös 2022. Terveiden ja turvallisten oppimis- ja työympäristöjen varmistamiseksi sekä sisäilmaongelmariskien pienentämiseksi on jatkettu aktiivisesti yhteistyötä Kasvun ja ympäristön toimialueen kanssa. Myös yhteistyö kunnan hankintayksikön kanssa on keskeistä, kunnan sisäilmaryhmä ja kohdekohtaiset ryhmät ovat kokoontuneet säännöllisesti.

Poikkihallinnollisessa yhteistyössä on viety eteenpäin mm. Unicefin Lapsiystävällinen kunta –toimintamalliin hakemista ja koordinaatioryhmän perustamista, kuntatasoista kehittämistä kehittämisen johtoryhmässä, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinoimista HYTE-ryhmässä sekä lapsi- ja perhepalveluiden kehittämistä yhdessä eri palvelualueiden ja Keusoten kanssa Lanupe-ryhmässä. Hyvinvointialueelle siirtymisen valmistelussa keskeinen kokonaisuus on alkuvuodesta ollut täyden palvelun perhekeskuksen toimintasuunnitelman valmistelu.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma valmistui monialaisessa LANUPE-työryhmässä. Suunnitelmassa pilotoidaan kunnan ja Keusoten (tulevan hyvinvointialueen) yhdyspintatyön rakennetta lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointipalveluiden tuottamisessa.

Alkuvuoden koronarajoitusten jälkeen kaikissa sivistyspalveluissa on pystytty palaamaan normaaliin toimintaan ja järjestämään yhteisöllisiä tilaisuuksia ilman rajoitteita. Yhteisöllisyyteen panostaminen ja palveluiden auki pysyminen on ollut tärkeää kunnan asukkaisen hyvinvoinnin tukemiseksi.

Sivistyksessä olemme mukana valtakunnallisessa ja seudullisessa kehittämisessä Opetus- ja kulttuuriministeriön, Opetushallituksen ja aluehallintoviraston myöntäminen valtionavustusten kautta.

Hyödynnämme avustuksia aktiivisesti saavuttaaksemme strategiassa määritellyt tavoitteemme. Vaikutamme valtakunnalliseen kasvatukseen ja koulutuspolitiikkaan OPPIVA-verkoston kautta.

Johtamisen kehittämisessä olemme panostaneet sivistyksen toimialueen yhteisiin kehittämisaamupäiviin, joissa palvelualueiden ja tulosyksikön esihenkilöt ovat työstäneet yhdessä lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyviä asioita sekä valmistelleet talousarvioon 2023 liittyviä huomioita toimintaympäristön muutostarpeista.

Avustukset	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Taito käsityö- ja muotoilukoulu	17 085	17 085	17 085	17 085	17 085
Hyrylän taitokeskus, Taito Etelä-Suomi ry	14 110	14 110	14 110	14 110	14 110
Jokelan kansalaisopisto	45 645	45 645	45 645	45 645	45 645

Talouden toteutuminen

Hallinnon talous toteutui talousarvion mukaisesti. Toimintamenot olivat 0,5 milj. euroa (mta 0,5 milj. euroa).

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Toimialueen hallinnossa pyrimme vaikuttamaan tulevaisuuden kehitykseen omalla toiminnallamme ennakoivasti. Sitoudumme kehittämään palveluita sosiaalisesti, taloudellisesti, kulttuurisesti ja ekologisesti kestäväksi tulevaisuuden rakentamiseksi. Työhyvinvoinnin johtaminen, palveluverkkomuutosten toteuttaminen, toiminnan laadun ja arvioinnin seuraaminen ja kehittäminen, vuosittain lisääntyvien hankintojen toteuttaminen toimialueella ja tiedolla johtaminen ovat sivistyksen toimialueen hallinnon keskiössä tulevina vuosina.

Tulevaisuudessa sivistyspalvelut muodostavat pääosan kunnan palveluista. Valtakunnallisilla lakimuutoksilla on vaikutusta sivistyksen palveluihin, ja uusiin velvoitteisiin on kyettävä vastaamaan niin rahoituksen kuin toimintatapojen muutosten kautta. Keskeisimpiä sivistyspalveluihin vaikuttavia muutoksia ovat:

- varhaiskasvatuksen henkilöstökelpoisuudet (2030)
- varhaiskasvatuslain muutokset lapsen tuen asioissa ja varhaiskasvatusmaksuissa
- oppilas- ja opiskelijahuollon siirtyminen hyvinvointialueille 1.1.2023
- uusi hallitusohjelma
- perusopetuslain uudistus
- valtionosuusjärjestelmän uudistus
- varhaiskasvatuksen laadun ja arvioinnin kehittäminen
- sitouttavan koulu yhteistyön toimintamallin vakinaistamista valmistelu
- toisen asteen maksuttomuus
- oppivelvollisuuden tuomat muutokset myös jatkossa.

Sivistyskunnan mahdollisuuksiin panostaminen edellyttää toimialueen hallinnolta yhteistyötä, kumppanuuksia, verkostoitumista ja toimivia rakenteita ja hyvää johtamista. Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa lasten, nuorten, perheiden ja kaiken ikäisten tuusulalaisten hyvinvoinnin tukemiseksi ja edistämiseksi on keskeistä. Sivistyksen hallinnon tehtävänä on tukea toimivien rakenteiden luomista ja ylläpitämistä kaikilla tasoilla.

Alueellinen ja seudullinen yhteistyö ja sen kehittäminen ovat edellytyksiä laadukkaiden palveluiden tuottamiselle tulevaisuudessa. Olemme mukana Kuuma-alueen keskeisissä sivistys- ja kuntaverkostoissa, joissa vaikutamme hyvinvointialueen ja Kuuma-seudun sivistys- ja hyvinvointipalveluiden kehittämiseen.

Sivistyksen hallinnossa edistämme kunnan keskeisiä strategisia tavoitteita. Yhteistyön tekeminen sivistyksen palvelualueilla ja kuntatasolla toimialuerajojen yli on edellytys onnistumiselle. Varhaiskasvatuksen, oppimisen, vapaa-aikapalveluiden ja kulttuurin palveluverkon edistyminen on keskeistä palveluiden laadun takaamiseksi. Kunnan kasvun ja väestösuunnitteiden seuraaminen on sivistyksen hallinnossa tärkeää, jotta osaamme ennakoida palveluiden määrää, niihin tarvittavaa rahoitusta ja henkilöstön saatavuutta.

RUOKAPALVELUT

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Ruokapalvelupäällikkö Kirsi Hanski

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	MTA 2022	TP 2022	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT	6 063	6 261	6 261	6 079	0,3 %	97,1 %	97,1 %	- 182
TOIMINTAKULUT	- 5 009	- 5 370	- 5 370	- 5 031	0,4 %	93,7 %	93,7 %	340
TOIMINTAKATE	1 055	891	891	1 049	-0,6 %	117,7 %	117,7 %	158

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Ruokapalvelut tuottavat aterioita lasten, nuorten ja henkilöstön tarpeisiin sekä kokouksiin ja vierastarjoiluihin. Ruokapalveluiden toimintaa ohjaa voimakkaasti vastuullisuus. Ruokapalveluiden tavoitteet ja toimintatavat käyvät ruokapalveluissa vastuullisuusseulan läpi, ja erilaisten valintojen ja vaihtoehtojen vastuullisuutta puntaroidaan usealta kantilta. Vastuullisuuden lisäksi asiakkaan tarpeiden huomiointi ja asiakkaan osallistaminen ovat tärkeitä kehittämisen pilareita. Ruokapalveluiden tuottamien palveluiden ovat joustavia, jotta asiakkaan tarpeet voidaan huomioida riittävällä tasolla. Ruokapalvelut varautuvat aktiivisesti myös toimialueella ja toimintaympäristössä oleviin muutoksiin.

Palveluyksikön olennaiset tapahtumat

Ruokapalvelut tuottivat vuoden 2022 aikana 1902707 kpl suoritetta. Sisäisestä tilaustarjoilusta kerättiin suoritteita 38268 kpl ja näistä kertyi tuloja yli 102 000 euroa. Koko vuoden ruokailijamäärät olivat ennakoitua matalammat.

EkoTeko - ruokaa myytiin verkkokaupan ja Halosen Bistron kautta vuoden 2022 aikana 2417 annosta. Yksi annos EkoTeko -ruokaa sisältää 500 g ylijäämäruokaa noudettuna omaan rasiaan Ruokapalveluiden toimipisteistä. Ruokahävikin osalta tämä tarkoittaa 1208 kg ruokaa.

Ikäihmisten ruokailut aloitettiin syyskuussa 2022 koronataujan jäljiltä, ja loppuvuoden 2022 aikana kouluilla nautittiin 3809 ateriala. Ruokahävikin osalta tämä tarkoittaa 1524 kg ruokaa.

Tilastokeskuksen tietojen mukaan toukokuussa 2022 inflaatio oli 7,0 %. Inflaation nousu näkyi ruokapalveluiden keskeisesti käyttämien raaka-aineiden hintojen nousuna. Hintojen nousu vaihteli tuoteryhmittäin 10-15%.

Keskeisiä menoeriä 2022 / suorite €

Siivousaineet	0,02
Henkilöstökulut	1,28
Kuljetukset	0,06
Elintarvikkeet	0,90
Vuokrat	0,25

Hyrylän terveyskeskuksen ruokatuotannon alasajo päättyi 31.12.2022 ja tuotantotila luovutettiin uudelle toimialle. Vuoden 2023 alussa toimintansa aloittaneen Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen (Keusote) ruoka- ja siivouspalvelut hoitaa Palmia Oy.

Ateriakuljetuspalvelujen kilpailutus suoritettiin syksyllä 2022. Fastlane Transport Oy jatkaa kunnan yhteistyökumppanina. Sopimuskausi alkaa 1.1.2023 ja päättyy 31.12.2024, jonka jälkeen sopimus jatkuu toistaiseksi voimassa olevana. Mikäli sopimuksen voimassaoloaikana tilaajalle tulee tarve lisätä ateria- ja elintarvikekuljetuksia joko omien yksiköiden lisääntymisen osalta tai muihin kunnan tai konsernin yksiköihin, voi tilaaja liittää ne optioina sopimukseen siten, että tilaaja järjestää minikilpailutuksen tähän hankintaan valittujen palveluntuottajien kesken.

Ruokapalvelut osallistuivat Sarastian järjestämään elintarvikkeiden kilpailutukseen. Kilpailutuksessa huomioitiin toimenpiteitä elintarvikkeiden ympäristövaikutusten vähentämiseksi sekä sosiaalisen vastuullisuuden lisäämiseksi. Uudet elintarvikkeiden puitesopimukset tulivat voimaa 1.6.2022 ja ovat toistaiseksi voimassa olevia. Teollisten ja kuivatuotteiden, pakasteiden, lihan ja lihavalmisteen, valmisruoan sekä hedelmien ja vihannesten toimittajana jatkaa Meira Nova Oy. Maitotuotteiden toimittajana jatkaa Valio Oy ja tuoreiden leipomotuotteiden toimittajana Sinuhe-leipomo Oy.

Hyvin sanottu on Ylen ja Erätauko-säätiön vetämä viisivuotinen hanke. Hankkeen tavoitteena on kohottaa suomalaisen keskustelukulttuurin tasoa, luoda rakentavan keskustelun mahdollisuuksia ja innostaa ihmisiä mukaan toisia kunnioittavaan, erilaisia näkemyksiä arvostavaan keskusteluun. Samalla vahvistetaan suomalaisten luottamusta ja ymmärrystä toisiaan kohtaan. Ruokapalveluiden ensimmäinen erätaukokeskustelu käytiin 30.9.2022 teemalla tulevaisuuden ruokapalvelut.

Vastuullisuussuunnitelman ensimmäinen osa on valmis. Ruokapalveluiden henkilökunnalle järjestettiin syyskuussa koulutus, jossa käytiin läpi vastuullisuuden perusasioita.

Martta Wendeliinin päiväkodissa aloitettiin ateriapalveluiden tarjoaminen 180 lapselle elokuussa. Keittiöön asennettiin tarjotinlaskentaratkaisu Attune Tarja, joka automaattisesti laskee tarjottimien avulla päivittäiset ruokailijamäärät eri tarjoilukertoina. Myös Nummenharjun päiväkotia aloitti toiminnan elokuussa. Keittiössä työskentelee tilapalveluiden yhdistelmätyöntekijä. Päiväkodissa ruokailee 30 lasta.

Lahelan tertun päiväkodissa remontti jatkui marraskuun loppuun asti. Väistö tapahtui Rykmentinpuiston päiväkodissa, Neitoperhon päiväkodissa sekä Lahelan tertun nuorisotilassa. Väistö lisäsi kuljetus-, henkilöstö- ja ruokakustannuksia.

Pellavan päiväkotiin avattiin lokakuun alusta uusi päiväkotiryhmä, mikä vaikutti keittiön toimintaan päiväkodilla. Keittiölle hankittiin isompi uuni sekä monitoimivaunut, joilla hoidetaan ruokailua. Henkilöresurssia hankittiin lisää siten, että keittiössä työskentelee 2 kokopäiväistä työntekijää. Myös Notkopuiston päiväkotiin lisättiin yksi päivähoitoryhmä, mikä vaikutti keittiön toimintaan päiväkodilla. Keittiölle ollaan järjestetty satunnaisesti lisäapua.

Uusi tuotannonohjausjärjestelmä Matilda otettiin käyttöön viikolla 43. Tuotannonohjausjärjestelmä otettiin käyttöön samassa laajuudessa kuin entinen ohjelmisto on ollut. Jatkokehittämistä tehtiin loppusyksyn ajan ja henkilöstöä koulutettiin syksyllä Matildan hävikkiosioon liittyen. Catering-osion kehittäminen aloitettiin syksyllä 2022.

Keskuskeittiön lattiaremontti ja toimistotilojen perusparannus on saatu päätökseen.

Hyrylän koulukeskuksen keittiölle hankittiin uusi yhdistelmäuuni. Uuni on asennettu ja se on käytössä.

Rykmentinpuiston keskuskeittiölle hankittiin uusi monitoimipata. Pata on asennettu ja se on käytössä.

	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022
Suorite kpl	2 016 816	2 008 870	1 882 722	1 732 257	1 902 707
muutos %	-3,57	-0,39	-6,28	-7,99	9,84
Bruttomenot €/suorite	2,55	2,65	2,65	2,91	2,86
muutos %	6,25	3,92	0	9,81	-1,72
Valmistuskeittiöt kpl	5	4	4	4	3
Jakelukeittiöt kpl	38	37	33	36	36

Talouden toteutuminen

Ruokapalveluiden talous toteutui talousarvion mukaisesti. Toimintatuottoja kertyi 6,1 milj. euroa, toimintakulut olivat 5,0 milj. euroa ja toimintakate 1,0 milj. euroa (mta 0,9 milj. euroa, tot. **117,7 %**).

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Maa- ja metsätalousministeriö on asettanut työryhmän valmistelemaan hallitusohjelman mukaisen kouluruuan kehittämisohjelman. Ohjelma kattaa peruskoulun ja toisen asteen kouluruokailuun liittyvät teemat. Sen keskeinen tavoite on lisätä kouluruuan arvostusta ja kouluruokailuun osallistumista sekä kehittää kouluruokailuun liittyviä käytäntöjä. Ruokapalvelut huolehtivat, että ohjelman kehittämis ehdotuksia viedään käytäntöön ja kouluruokailuun liittyvä yhteistyö vahvistuu.

Suomen harrastamisen mallin mukaisesti Tuusulassa on otettu käyttöön Tuusula malli. Ruokapalveluissa varaudutaan siihen, että vuonna 2024 harrastamisen mallin myötä otetaan kouluilla käyttöön maksuton välipala kaikille, jotka harrastavat koulupäivän yhteydessä. Muutokseen varaudutaan luomalla suunnitelma tarjottavista välipaloista ja välipalakäytänteistä. Kustannusvaikutuksia huomioidaan vuoden 2024 talousarvioon.

Maa- ja metsätalousministeriö on asettanut työryhmän valmistelemaan hallitusohjelman mukaisen kouluruuan kehittämisohjelman. Ohjelma kattaa peruskoulun ja toisen asteen kouluruokailuun liittyvät teemat. Sen keskeinen tavoite on lisätä kouluruuan arvostusta ja kouluruokailuun osallistumista sekä kehittää kouluruokailuun liittyviä käytäntöjä. Ruokapalvelut huolehtivat, että ohjelman kehittämis ehdotuksia viedään käytäntöön ja kouluruokailuun liittyvä yhteistyö vahvistuu.

Varhaiskasvatus

Palvelualue

Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatuspäällikkö Hannamari Vänni

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	MTA 2022	TP 2022	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT	2 633	2 268	2 268	2 863	8,7 %	126,3 %	126,3 %	595
TOIMINTAKULUT	- 27 729	- 28 525	- 28 533	- 29 630	6,9 %	103,9 %	103,8 %	- 1 098
TOIMINTAKATE	- 25 096	- 26 258	- 26 265	- 26 767	6,7 %	101,9 %	101,9 %	- 502

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Kunnallinen varhaiskasvatus

Esiopetus

Yksityinen varhaiskasvatus

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Yksi varhaiskasvatuksen keskeisimmistä tavoitteista on lasten hyvinvoinnin tukeminen. Varhaiskasvatuksessa kiinnitetään huomiota lasten kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin ja kokopäiväpedagogiseen toimintaan oppimiskokemusten toteuttamisessa. Hyvinvointi tukee kasvua ja oppimista ja ne lisäävät hyvinvointia. Tärkeää on kehittää varhaiskasvatuksen laatua, arviointia ja johtamista.

Olennaiset tapahtumat palvelualueella

Varhaiskasvatuksen kapasiteetti on tällä hetkellä tarkasti käytössä. Syitä paikkojen suureen tarpeeseen ovat tuoneet seuraavat kolme asiaa: koronan aikana Tuusulaan muutti paljon lapsiperheitä, syntyvyys nousi koronan aikana hetkellisesti korkeammaksi ja pienten lasten palveluiden käyttö on lisääntynyt merkittävästi, lisäksi Tuusulanjärven kampuksen hankkeen viivästyminen vuodelle 2024.

Tuusulassa on tehty päätös ottaa käyttöön palveluseteli varhaiskasvatuksessa 1.8.2023.

Päiväkoti Martta Wendelin avasi ovensa 1.8.2022. Kaikki kymmenen lapsiryhmää otettiin heti käyttöön.

Nummenharjun päiväkoti siirtyi Lahelan tertun alaisuuteen kunnalliseksi yksiköksi 1.8.2022.

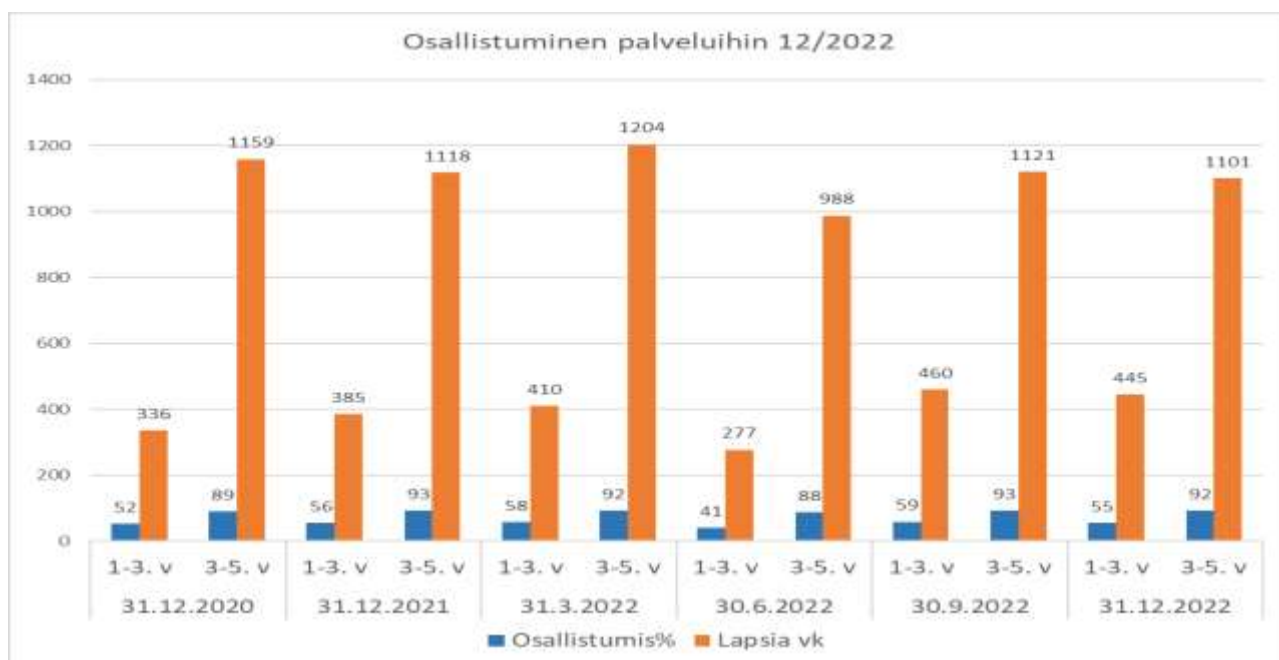
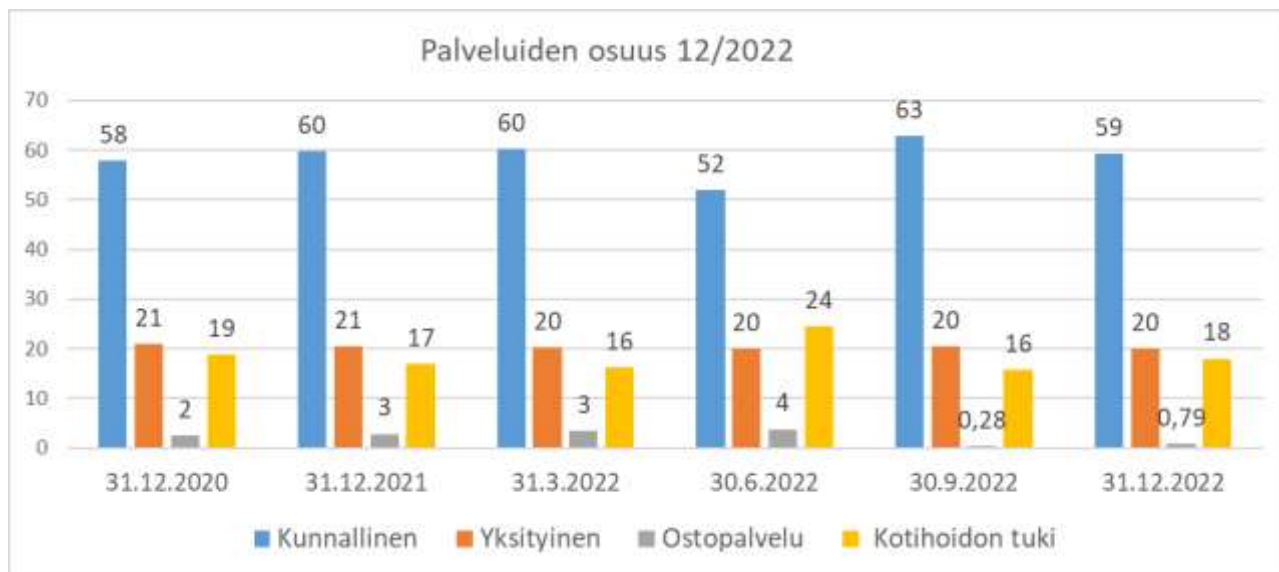
Syksyllä toteutettiin asiakaskysely palvelussa aloittaneiden lasten huoltajille. Aloitusprosessi sai huoltajilta kiitettävän arvosanan.

Valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelman perusteet astuivat voimaan 1.8.2022, ja paikallinen suunnitelma on päivitetty ja otettu käyttöön. Varhaiskasvatuslaissa tuli muutoksia lapsen tuen järjestämiseen, joka vaikuttaa mm. henkilöstömitoitukseen.

Vuoden lopussa valmisteltiin kuuden uuden lapsiryhmän käyttöönotto palvelutarpeen kasvaessa.

Oheisesta taulukosta näkee pienimpien lasten osuuksien muutokset viimeisen kolmen vuoden jaksolta kunnallisissa palveluissa.

	0-1- vuotiaita	2- vuotiaita	yhteensä	0-2v. ryhmien tarve	Kasvattajien tarve
13.1.2020	68	134	202	17	50
13.1.2021	57	130	187	15	46
13.1.2022	73	152	225	18	56
13.1.2023	124	175	299	25	75

Talouden toteutuminen

Toimintatuottoja kertyi 2,9 milj. euroa, toimintakulut olivat 29,6 milj. euroa ja toimintakate **26,8 milj. euroa** (mta 26,3 milj. euroa, tot. **101,9 %**).

Talouden ylittymiseen on vaikuttanut kasvanut sijaisten tarve henkilökunnan kasvaneiden poissaolojen vuoksi. Lisäksi varhaiskasvatuksessa on avattu uudet ryhmät kauden aikana Pertun, Pellavan ja Notkopiiston päiväkoteihin, joihin on tehty uusia rekrytointeja. Pikku-Pellavan avoin toiminta muutti lokakuussa viereisen rakennuksen tiloihin, josta kertyi lisää vuokramenoja. Toisaalta Koy Riihikallion Päiväkotikeskuksen positiiviseen tulokseen liittyen hoitovastikkeita perittiin vain puolelta vuodelta, mikä vaikutti ulkoisten vuokramäärärahojen n. 200 tuhannen euron alitukseen.

Nummenharjun kolmeryhmäinen päiväkotisiirtyi kunnalliseksi päiväkodiksi 1.8.2022 alkaen. Lahelan tertun päiväkotisiirtyi koko vuoden ajan väistötiloissa Rykmentintielle.

Vuoden lopussa varhaiskasvatuksessa oli hankerahoituksella 12 työntekijää eri tehtävissä, jotka lisäävät henkilöstökuluja kunnan omavastuuosuuden verran.

Varhaiskasvatuksen maksutuotot toteutuivat suunnitellun mukaisesti.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Palvelunkysyntä on ollut edellisinä vuosina kasvussa etenkin nuorimpien hakijoiden osalta ja sen oletetaan jatkuvan. Lasten määrä kokonaisuudessaan jopa nousee hieman. Vuorohoidon tarve on lisääntynyt hiljaisten koronavuosien jälkeen. Tavoitteena on saada varhaiskasvatuksen palveluverkon kokonaisuuteen väljyyttä riittävällä tavalla, jotta tuen toteuttaminen lakisääteisesti mahdollistuu ja varautuminen lasten palveluntarpeeseen on helpompaa. Varhaiskasvatukseen voidaan hakeutua ympäri vuoden, toisin kuin kouluihin ja tästä syystä perheiden valintojen ennustaminen on vaikeaa.

Kunnallinen varhaiskasvatus

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatuspäällikkö Hannamari Vänni

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	MTA 2022	TP 2022	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT	2 574	2 208	2 208	2 752	6,9 %	124,6 %	124,6 %	544
TOIMINTAKULUT	- 20 433	- 20 486	- 20 633	- 21 758	6,5 %	106,2 %	105,5 %	- 1 125
TOIMINTAKATE	- 17 859	- 18 277	- 18 425	- 19 006	6,4 %	104,0 %	103,2 %	- 581

Palveluyksikön olennaiset tapahtumat

Varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä on päättyneen vuoden aikana ollut selkeästi arvioitua kehitystä suurempi. Vuoden lopussa varhaiskasvatuksessa on 310 lasta enemmän kuin vuosi sitten. Näistä lapsista kunnallisessa on 260 lasta ja yksityisessä varhaiskasvatuksessa 50 lasta enemmän. Ikäluokkien koko on kasvanut ja kuntaan on muuttanut lapsiperheitä. 3-5-vuotiaiden lasten osallistumisprosentti palveluihin on 92 % ja 1-3-vuotiaiden osalta 55%. Varhaiskasvatuspalveluiden kunnalliset paikat ovat kaikilla alueilla 100% käytössä.

Varhaiskasvatus avaa kuusi uutta lapsiryhmää heti vuoden 2023 alussa, palveluiden toteuttamiseksi lakisääteisesti. Ryhmiin ja yksiköihin rekrytoitiin 18 kasvattajaa, kaksi varahenkilöä ja varajohtaja sekä päiväkodin johtaja. Uutta johtajan virkaa haettiin osavuositarkastuksen yhteydessä ja päätettiin marraskuun valtuustossa. Johtajan tehtävään kuuluu myös etelän alueen palveluohjaus.

Uudet ryhmät avataan Neitoperhonkujan sekä Rykmentintien päiväkotien tiloihin, joissa Lahelan terttu oli vuoden 2022 väistössä remontin ajan. Neitoperhonkujan kaksi ryhmää sijoittuvat Vaunukankaan johtamiskokonaisuuteen, joka kasvaa kuudesta ryhmästä kahdeksaan ja Vaunukankaalle avataan varajohtajan tehtävä. Rykmentintielle avataan kolme lapsiryhmää ja yksikölle on valittu vakituinen päiväkodinjohtaja.

Varhaiskasvatuksessa otettiin vastaan Ukrainasta saapuneita lapsia. Varhaiskasvatukseen saapuneiden lasten määrä on ollut vähäinen. Perheille on tarjottu ensisijaisesti avoimen toiminnan palveluita ja huoltajien työllistyessä kokopäiväistä varhaiskasvatusta.

Lautakunta päätti maaliskuussa varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen indeksipäivityksestä sekä yksityisen hoidon tuen korotuksista. Palvelusetelin käyttöönotto 1.8.2023 hyväksyttiin valtuuston talousarvioesityksen yhteydessä joulukuussa.

Kunnallisen varhaiskasvatuksen laadunarviointi ja kehittämistyötä jatketaan vuosittain tehtävien toimintaan kohdistuvien observointien avulla. Vuoden 2022 alussa toteutettiin koko kasvatushenkilöstöä koskeva varhaiskasvatussuunnitelman osaamiseen liittyvä kartoitus, josta maaliskuussa saatiin koonti. Tulosten antia on hyödynnetty kehityskeskusteluissa. Tuusulassa kasvattajien varhaiskasvatussuunnitelman osaaminen on hyvää. Laadun arviointityötä jatketaan hankeasiantuntijan kanssa vuoden 2023 loppuun.

Huoltajien näkemyksiä Tuusulan varhaiskasvatuksesta kysyttiin helmikuussa toteutetussa asiakaskyselyssä. Kyselyyn vastasivat sekä kunnallisen että varhaiskasvatuksen asiakasperheet. Vastausprosentti kyselyssä jäi matalaksi, 17.8%. Kyselyyn vastanneet huoltajat olivat erittäin tyytyväisiä varhaiskasvatuksen palveluihin. Kyselyssä oli viisi osa-alueita ja asteikolla 1-5 kaikkien osa-alueiden arviot vaihtelivat välillä 4.1 - 4.53. Tyytyväisimpiä huoltajat olivat lapsen ryhmään liittymiseen ja ryhmien toimintaan sekä palveluohjaukseen,

jota olivat saaneet hakeutuessaan palveluiden piiriin. Eniten kehittämistä toivottiin varhaiskasvatuksen tiedonkulkuun varhaiskasvatuspaikan toiminnassa sekä kunnan www-sivujen kehittämistä. Syksyllä toteutettiin asiakaskysely palvelussa aloittaneiden lasten huoltajille. Aloitusprosessi sai huoltajilta kiitettävän arvosanan. Www-sivujen kehittäminen nähtiin tässäkin kyselyssä tärkeäksi.

Valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelman perusteet astuivat voimaan 1.8.2022, ja paikallinen suunnitelma on päivitetty ja otettu käyttöön. Varhaiskasvatuslaissa tuli muutoksia lapsen tuen järjestämiseen, joka vaikuttaa mm. henkilöstömitoitukseen.

Varhaiskasvatuksen työntekijöiden pitkien sairauspoissaolojen määrä laski vuoden 2021 alussa, mutta lisääntyi kohti vuoden vaihdetta 2022 ja jatkui kevään ajan. Varhaiskasvatuksessa on toteutettu kunnassa määrällisesti eniten korvaavan työn mallia. Koronaa sairastettiin yksiköissä edelleen ja osin se vaikutti päiväkotien sekä ei-lakisääteisten palveluiden aukioloaikoihin. Varhaiskasvatuksen sijaisten saatavuus on haastanut niin toiminnan toteuttamista kuin johtamistyötäkin. Varhaiskasvatukseen on palkattu lisää määräaikaisia sijaisia ja heidän sopimuksiaan jatketaan tulevalle kaudelle 2022-23.

Varhaiskasvatuksen työhyvinvointia kehitetään ja vahvistetaan edelleen yhdessä päiväkotien johtajien kanssa. Päiväkodin johtajat ovat pohtineet alueittain käytännön toimia työntekijöiden työhyvinvoinnin lisäämiseksi koronapandemian jälkeen. Työhyvinvoinnin varmistaminen nähdään keskeiseksi menestystekijäksi kuluvan vuoden aikana. Rajoitusten lieveneminen on mahdollistanut työyhteisöjen kokoontumista ja yhteistoimintaa.

Päiväkoti Martta Wendelin valmistui aikataulussa ja lapset otettiin vastaan 1.8.2022. Henkilökunnalla oli siirtymiseen ja toiminnan käynnistämiseen liittyviä valmentavia tapaamisia. Tuusulanjärven kampukselle valittu henkilöstö aloitti elokuussa yhdessä toimimisen Mikkolan ja Kievarin päiväkodeissa. Kampuksen päiväkotit aukeaa elokuussa 2024.

Varhaiskasvatuksessa on käynnissä useita palveluverkkoon liittyviä projekteja. Tuusulanjärven kampuksen lisäksi käynnissä on Rykmentinpuiston kampuksen elinkaarimallikilpailutus, Jokelan alueelle tulevan Peltokaaren päiväkodin kilpailutus sekä Lahelan kampuksen elinkaarimallin valmistelutyö. Lisäksi varhaiskasvatus on mukana hyvinvointialueeseen liittyvän perhekeskuksen suunnittelussa, sekä palvelukeskukseen suunniteltujen nuorisopalveluiden ja avoimen toiminnan yhteisten tilojen suunnittelussa.

Nummenharjun päiväkodissa päättyi ostopalvelusopimus yksityisen toimijan kanssa ja toiminta siirtyi 1.8.2022 alkaen kunnalliseksi toiminnaksi, osaksi Lahelan tertun toimintayksikköä. Lahelan tertun päiväkotilaiset pääsivät remontin jälkeen palaamaan omaan tiloihinsa joulukuun alussa.

Perhetuvat Myötätuuli Hyrylässä, Pikku-Pellava Riihikalliossa, Ikioma Kellokoskella ja Notkokuiston Perhetupa Jokelassa tarjosivat lapsille ja huoltajille mahdollisuuden osallistua yhteiseen kerhotoimintaan 06.-23.06.2022 välisenä aikana.

Puistoruokailu järjestettiin Etelä-Tuusulassa pk. Mainingin piha-alueella, Riihikallion Kotkanpuistossa (06.06.-01.07.2022), Jokelassa Notkokuiston pk:n läheisyydessä ja Kellokoskella Björkenheimin puistossa (pk. Roinilan vieressä) ajalla 06.06.-29.07.2022. Puistoruokailu oli kohdennettu alle 18-vuotiaille lapsille ja nuorille. Asiakaspalautteet ruokailusta olivat hyviä ja ruokailumahdollisuus koettiin hyväksi avuksi pienten koululaisten perheissä.

Varhaiskasvatuspalvelut					
lapsimäärä 31.12.	tot 2019	tot 2020	tot 2021	TA 2022	12/2022
Kunnallinen varhaiskasvatus					
	1240	1250	1254	1250	1518
<i>joista ilta- ja vuorohoidossa</i>					
<i>joista eo:ssa ja täydentävä ph</i>					
<i>joista pelkässä esiopetuksessa</i>					
<i>joista tuetussa vk:ssa</i>					
Kunnallinen perhepäivähoito					
	86	78	74	80	59
<i>Varahoitopaikkojen määrä</i>					
Kunnallinen varhaiskasvatus yhteensä					
	1326	1328	1329	1320	1577
Lasten kerhot / kerhopaikat					
Avoimet perhekerhot / kussakin kuntakeskuksessa					
Perhekeskustoiminta / Avoin varhaiskasvatus					
	91	78	75	90	61
Ostopalveluvarhaiskasvatus					
	62	59	67	74	20
Yksityinen varhaiskasvatus					
	482	465	442	460	510
<i>joista esiopetuksessa</i>					
	93	95	79	90	79
Yksityinen perhepäivähoito					
	57	41	40	40	34
Yksityinen varhaiskasvatus yhteensä					
	539	506	482	500	544
Lakisääteinen kotihoidon tuki					
	466	454	397	500	458
Kaikki hoitomuodot yhteensä					
	2484	2425	2350	2484	2660
Alle 2- kuntalisä ja sen sisaruslisä					
	209	192	185	200	218
(saavat lisäksi lakisääteistä kotihoidontukea)					

Talouden toteutuminen

Toimintatuottoja kertyi 2,8 milj. euroa, toimintakulut olivat 21,8 milj. euroa ja toimintakate toteuma oli 19,0 milj. euroa (mta 18,4 milj. euroa).

Esiopetus

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatuspäällikkö Hannamari Vänni

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	MTA 2022	TP 2022	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT	60	58	58	105	75,8 %	180,4 %	180,4 %	47
TOIMINTAKULUT	- 1 907	- 2 180	- 2 180	- 2 103	10,3 %	96,5 %	96,5 %	76
TOIMINTAKATE	- 1 848	- 2 122	- 2 122	- 1 999	8,2 %	94,2 %	94,2 %	123

Palveluyksikön olennaiset tapahtumat

Vuoden 2022 alussa esiopetuksessa oli 411 lasta kunnallisissa palveluissa ja yksityisissä palveluissa 82 lasta. Kaksivuotiseen esiopetukseen osallistui kahdessa kokeilussa mukana olevassa päiväkodissa 33 lasta. Vuoden lopussa esiopetusikäisiä oli kunnallisessa esiopetuksessa 380.

Elokuussa 2022 kunnallisessa esiopetuksessa päiväkodeissa on aloittanut 379 lasta, joista kaksivuotiseen esiopetukseen osallistuu 29 lasta. Kouluilla toimivissa esiopetusluokissa Riihikallion koulussa ja Vanhankylän koulussa on aloittanut yhteensä 13 vain esiopetukseen osallistuvaa oppilasta.

Ruotsinkielisessä esiopetuksessa Klemetskogin koulussa aloitti kolme lasta. Yksityisissä päiväkodeissa esioppilaita elokuussa 2022 oli 62.

Lasten tunnetaitojen vahvistamiseen ja sensitiiviseen vuorovaikutukseen on kiinnitetty erityisesti huomiota sekä esiopetuksessa että koko varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatuksen koulutus suunnitelmassa on koko henkilöstölle suunnattuja koulutuksia, joiden tavoitteena on vahvistaa henkilöstön osaamista lasten tunnetaitojen vahvistamisessa. Oppimisympäristöjen muokkaamista on jatkettu ja lasten osallisuus toiminnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin mahdollistuu nyt entistä paremmin. Myös leikille yhtenä esiopetuksen toimintamuotona on nyt oppimisympäristöjen puolesta paremmat mahdollisuudet.

Keväällä 2022 esiopetuksessa olevien lasten huoltajat vastasivat kaikille yhteiseen kyselyyn. Kyselyyn vastasivat sekä kunnallisen että varhaiskasvatuksen asiakasperheet. Vastausprosentti kyselyssä jäi matalaksi, 17,8%. Kyselyyn vastanneet huoltajat olivat erittäin tyytyväisiä varhaiskasvatuksen palveluihin. Kyselyssä oli viisi osa-aluetta ja asteikolla 1-5 kaikkien osa-alueiden arviot vaihtelivat välillä 4.1 - 4.53. Tyytyväisimpiä huoltajat olivat lapsen ryhmään liittymiseen ja ryhmien toimintaan sekä palveluohjaukseen, jota olivat saaneet hakeutuessaan palveluiden piiriin. Eniten kehittämistä toivottiin varhaiskasvatuksen tiedonkulkuun varhaiskasvatuspaikan toiminnassa sekä kunnan www-sivujen kehittämistä.

Koulun aloittavien lasten kouluun tutustumiset pystyttiin järjestämään normaalisti kahden vuoden pandemiarajoitusten jälkeen.

Talouden toteutuminen

Esiopetuksen talous toteutui talousarvion mukaisesti. Toimintakate oli 2,0 milj euroa (mta 2,1 milj. euroa).

Yksityinen varhaiskasvatus

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatuksen asiantuntija Sini Viitala

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	MTA 2022	TP 2022	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT		2	2	6				5
TOIMINTAKULUT	- 5 389	- 5 860	- 5 720	- 5 769	7,1 %	98,5 %	100,9 %	- 49
TOIMINTAKATE	- 5 390	- 5 859	- 5 719	- 5 763	6,9 %	98,4 %	100,8 %	- 45

Palveluyksikön olennaiset tapahtumat

Yksityisellä varhaiskasvatuksella on Tuusulassa vakiintunut asema. Elokuussa 2022 Tuusulassa toimii 10 yksityistä päiväkotia, yksi yksityinen ryhmäperhepäivähoitokoti ja 7 yksityistä perhepäivähoitajaa. Noin 20 prosenttia 1–6-vuotiaista lapsista on yksityisessä varhaiskasvatuksessa. Joulukuussa 2022 yksityisessä varhaiskasvatuksessa oli 544 lasta.

Lautakunta päätti maaliskuussa 2022 yksityisen hoidon tuen kuntalisän ja esiopetuskorvauksen tarkistuksista. Tarkistuksen mukaiset tuet ja esiopetuskorvaus astuivat voimaan 1.8.2022.

Varhaiskasvatuksen tulosidonnaisen palvelusetelin valmistelu on edennyt suunnitelman mukaisesti. Helmimaaliskuussa toteutettiin yksityisille palveluntuottajille suunnattu palvelusetelikysely. Palvelusetelisääntökirjan luonnos ja palvelusetelin arvo olivat kevään 2022 aikana lautakunnan käsiteltävinä. Sääntökirjan muutokset hyväksyttiin syyskuun lautakunnassa. Lopullinen päätös setelin käyttöönotosta tehtiin joulukuussa talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

Kotihoidon tukea voidaan maksaa, jos alle 3-vuotiaalla lapsella ei ole varhaiskasvatuspaikkaa. Tukea voidaan maksaa myös perheen muista alle kouluikäisistä sisaruksista, jos heillä ei ole varhaiskasvatuspaikkaa. Tuusulassa noin 50 prosenttia alle 3-vuotiaista on kotihoidon tuen piirissä. Kokonaisuudessaan noin 20 prosenttia 1–6-vuotiaista lapsista hoidetaan kotihoidon tuella.

Maailman tilanne on vaikuttanut yksityisten päiväkotien kustannusten nousuun ja tuonut taloudellisia haasteita toiminnan järjestämiseen. Varhaiskasvatuslain muutos lapsen tuen järjestämisen osalta koskee myös yksityisiä palveluntuottajia. Tämä osaltaan tuo vaatimuksia toiminnan järjestämiseen.

Talouden toteutuminen

Yksityisen varhaiskasvatuksen talous toteutui talousarvion mukaisesti. Toimintakulut olivat 5,8 milj. euroa (mta 5,7 milj. euroa).

Oppiminen

Palvelualue

Vastuhenkilö: Opetuspäällikkö Markus Torvinen

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	MTA 2022	TP 2022	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT	6 576	5 779	5 779	7 640	16,2 %	132,2 %	132,2 %	1 861
TOIMINTAKULUT	- 60 777	- 62 035	- 62 049	- 63 157	3,9 %	101,8 %	101,8 %	- 1 108
TOIMINTAKATE	- 54 201	- 56 256	- 56 270	- 55 517	2,4 %	98,7 %	98,7 %	753

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt

Perusopetus

Kasvun ja oppimisen tuki

Lukio

Tuusulan Opisto ja taiteen perusopetus

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Oppimisen palvelualueella toimintaa kehitetään opetussuunnitelman ja sivistyksen kehittämissuunnitelman tavoitteiden suuntaan. Tavoitteena on antaa oppilaille riittävät tiedot ja taidot, edistää oppimistaitojen oppimista, antaa valmiuksia elinikäiseen oppimiseen ja varmistaa riittävät taidot jatko-opintoihin.

Olellaiset tapahtumat palvelualueella

Koulut toimivat koko vuoden lähiopetuksessa. Syyslukukaudella on keskitytty yhteisöllisyyteen ja osallisuuteen. Koulun aloitti 485 uutta 1. luokan oppilasta. Oppilasmäärä perusopetuksessa oli 5161 oppilasta, mikä on 200 oppilasta enemmän kuin ennustettiin muutama vuosi aikaisemmin. Ukrainan tilanteesta johtuen kuntaan perustettiin uusia valmistavan opetuksen ryhmiä. Lukukauden lopussa valmistavan opetuksen oppilaita kunnassa oli yhteensä 69 lasta.

Agenda2030 -ohjelma otettiin käyttöön lukuvuoden 2022-2023 alkaessa.

Tuusulan harrastamisen mallin harrastus- ja kerhotoiminnassa syksyllä 2022 harrastusryhmiä aloitettiin 63 ja harrastusryhmiin osallistui noin 620 lasta ja nuorta.

Talousarvioissa päätettiin lisätä vakinaisten koulunkäynninohjaajien määrää ja toteutettiin 10 vakinaisen tehtävän rekrytointi. Uusi määräaikainen järjestelmäsihteeri aloitti helmikuussa 2022. Tulevien palveluverkon uudistuksessa suljettavien koulujen henkilöstön kanssa toteutettiin yhteistoimintamenettely, jossa määriteltiin tulevaisuudessa suljettavien koulujen henkilöstölle uusi toimipiste.

Opiskeluhuollon henkilöstö, koulupsykologit ja -kuraattorit, siirtyivät 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueelle. Siirtymän myötä palveluiden järjestämisvastuu on siirtynyt hyvinvointialueella, mutta yhteisöllisen työn järjestämisvastuu on kunnilla. Oppivelvollisuuden laajentumisen ja 2.asteen maksuttomuuden vaikutuksia henkilöstöresurssiin ja talousarvioon seurataan edelleen.

Lakisääteinen laajennetun oppivelvollisuuden valvontavastuu on ollut kunnalla 1.8.2021 alkaen. Vuoden 2022 aikana kuntaan on tullut yhteensä 14 valvontavastuu ilmoitusta ilman opiskelupaikkaa olevasta tai opiskelunsa keskeyttäneestä opiskelijasta. Kaikille on järjestynyt opiskelupaikka jatko-ohjauksen kautta.

Kevään yhteishaussa Tuusulan lukioon haki ensisijaisesti 184 opiskelijaa. Kaikki lukion paikat tulivat täyteen. Tilastointipäivänä 20.9. Tuusulan lukiossa on ollut 684 opiskelijaa. Uudesta opetussuunnitelmasta kerättiin palautetta ja sen perusteella on tehty ensi lukuvuoden kurssitarjottimeen muutoksia. Maksuton toinen aste on aiheuttanut lukiossa paljon työtä.

Monion rakentaminen on edennyt aikataulussa ja useita suunnitelmia on alkuvuoden aikana päivitetty (esim. kalustesuunnitelmat, AV-suunnitelmat, kulunvalvontasuunnitelmat). Kalusteiden ja AV/ICT-välineiden kilpailutukset toteutettiin loppuvuodesta. Monion johtoryhmä perustettiin keväällä.

Opintovuoden 2022 opetuksen Opisto järjesti kokonaan lähiopetuksena, lukuun ottamatta opinto-ohjelmaan etäopetukseksi suunniteltuja kursseja. Kuvataidekoulun opetusohjelma toteutui kokonaisuudessaan lähiopetuksena. Opiston opiskelijamäärä nousi lähes 14% edelliseen vuoteen verrattuna,

Tuusulan kuvataidekoulu lisää yhteistyötään kunnan varhaiskasvatuksen kanssa ja valmisteleo erityisryhmien kuvataideopetusta. Toisen asteen kulttuurikasvatussuunnitelma tarjoaa uusia opetus- ja yhteistyömahdollisuuksia Opistolle ja Kuvataidekoululle. Monio-talo mahdollistaa Opiston ja Kuvataidekoulun entistä tiiviimpää yhteistyötä lukion ja muiden taiteen perusopetuksen oppilaitosten kanssa.

Hanketyössä keskiössä ovat olleet

- Opinto-ohjauksen hanke: perusopetuksen ja toisen asteen nivelvaiheen yhteistyömallit
- SITKO-hanke: Interventiomallien kehittäminen koulupudokkuuden ehkäisemiseksi
- Kaikille yhteinen koulu –hanke: rehtoreille systeemisen hyvinvointityön valmennus

Talouden toteutuminen

Oppimisen palvelualueen talous toteutui talousarvion mukaisesti. Toimintatuottoja kertyi 7,6 milj. euroa, toimintakulut olivat 63,2 milj. euroa ja toimintakatteen toteuma oli 55,5 milj. euroa (mta 56,3 milj. euroa, tot. 98,7 %). Kotikuntakorvaustuloja kertyi n. 380 tuhatta euroa arvioitua enemmän ja eläkevakuutusmaksujen toteuma jäi n. 280 tuhatta alle budjetoidun.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Perusopetuksen aloittavien oppilaiden määrä näyttää jatkavan laskuaan tulevina vuosina. Lukuvuodelle 2023-24 perusopetukseen ilmoittautui 450 oppilasta. Luku nousee hieman Tuusulaan muuttavien osalta, mutta aloittavien oppilaiden määrä tulee olemaan todennäköisesti pienin nyt perusopetuksessa olevien oppilaiden osalta. Monikulttuuristen lasten osuuden määrän arvioidaan nousevan edelleen tulevina vuosina.

Tuen resurssin tarkastelua jatketaan tulevina vuosina ja laaja-alaisen ja ryhmämuotoisen erityisopetuksen suhdetta ja resurssin riittävyyttä arvioidaan talousarvioiden yhteydessä.

Palveluverkon uudistaminen ja pedagogiikan kehittäminen tulee nostamaan ict-leasing -kustannuksia tulevina vuosina ja tämä on huomioitava tulevissa talousarvioissa.

Uusien yksiköiden toimintakulttuurin kehittämiseen sekä toiminnan aloittamiseen on varattava tarvittavat resurssit, jotta toiminta saadaan käyntiin henkilöstön sekä oppilaiden hyvinvointi huomioiden.

Johtamisen resursointia ja prosessien sujuvuutta arvioidaan ja kehitetään. Tavoitteena on löytää rehtoreille lisää aikaa ja toimintamalleja henkilöstön hyvinvoinnin johtamiseen.

Perusopetus

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Opetuspäällikkö Markus Torvinen

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	MTA 2022	TP 2022	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT	6 100	5 419	5 419	7 138	17,0 %	131,7 %	131,7 %	1 719
TOIMINTAKULUT	- 53 407	- 54 197	- 54 211	- 55 130	3,2 %	101,7 %	101,7 %	- 919
TOIMINTAKATE	- 47 307	- 48 778	- 48 792	- 47 992	1,4 %	98,4 %	98,4 %	800

Palveluyksikön olennaiset tapahtumat

Koulut toimivat koko alkuvuoden lähiopetuksessa. Koronarajoituksia purettiin vähitellen Opetushallituksen, Keusoten ja AVI:n ohjeistusten mukaisesti kevään 2022 aikana. Lukuvuosi 2022-23 aloitettiin lähiopetuksessa ilman rajoituksia tai maskien käyttöä. Syyslukukaudella on keskitytty palauttamaan yhteisöllisyyttä ja osallisuutta kouluihin.

Ensimmäisen vuosineljänneksen aikana oppilasmäärässä ei tapahtunut merkittävää muutosta. Koulun ilmoittautuneita oli ilmoittautumisajan päättyessä 465. Määrä lisääntyi elokuuhun 2022 mennessä siten, että koulun aloitti 485 uutta 1. luokan oppilasta koko oppilasmäärän ollessa 5060. Tilastointipäivänä 20.9. oppilasmäärä perusopetuksessa oli 5161 oppilasta. Erityisen tuen oppilaiden määrä oli vuoden lopussa 9,4% oppilaista.

Oppilasmäärän kasvu lisäsi kouluille jaettavaa tuntiresurssia ja sitä kautta toiminnan kustannuksia. Kasvua lisäsi myös A2-kielen opetusryhmien määrän sekä S2-oppilaiden määrän kasvu. Äidinkielenään muuta kuin suomea tai ruotsia puhuvia oppilaita kunnassa on 8 % oppilasmäärästä. Pienten koulujen oppilasmäärien vähentyminen sekä tarkoituksenmukaisten ryhmittelyjen tekeminen lisäsi osaltaan tuntiresurssin kasvua.

Ukrainan tilanteesta johtuen kuntaan perustettiin yksi valmistava luokka lisää ja ryhmiä oli lukuvuoden alussa kolme. Syksyn aikana oppilasmäärä kasvoi ja ryhmiä jouduttiin perustamaan 3 lisää. Alakoulun ryhmät ovat Kolsan ja Nahkelan kouluissa sekä Mikkolan koulussa olevat 2 ryhmää. Yläkoulun ryhmät ovat Jokelan yläkoulussa ja Kellokosken yhtenäiskoulussa. Lukukauden lopussa valmistavan opetuksen oppilaita kunnassa oli yhteensä 69 lasta. Valmistavan opetuksen ryhmien määrän kasvu kasvattaa oppimisen palvelualueen toimintamenoja syyslukukauden osalta. Osana maahanmuuttajataustaisten oppilaiden Integroimme yhdessä- hanketta järjestettiin alakoulujen S2-opettajille koulutusta Kielipolulla -materiaalin käytöstä.

Agenda 2030 –opetusohjelman kehittäminen jatkui kunnan yhteisissä vesoissa, jotka pidettiin 15.3. ja 17.3. 2022 kaikille opettajille. Samassa vesossa edistettiin Kaikille yhteinen koulu -hankkeen toimintakulttuurin muutosta. Agenda2030 -ohjelma valmistui ja otettiin käyttöön lukuvuoden 2022-2023 alkaessa. Agenda2030 -ohjelmaan liittyen kunta teki sopimuksen Yrityskylä -toiminnasta 6. ja 9. luokkalaisille. Kunnan I-visiota (inklusiivinen opetuksen suunnitelma) on työstetty lukuvuoden aikana osallistamalla oppilaita ja henkilökuntaa. Suunnitelma on viimeistelyä vaille valmis.

Opetuksen koulutuskalenterin kautta opettajille ja koulunkäynninohjaajille on tarjottu syksyn aikana koulutuksia mm. seuraavissa aihealueissa: osallisuuden lisääminen, mediakasvatus, hyvinvointi ja eri oppiaineiden pedagogiset menetelmät. Koulutusten osallistumisprosentti on jäänyt odotettua alhaisemmaksi ja tavanomaista useampia suunniteltuja koulutuksia on jouduttu perumaan vähäisen ilmoittautumismäärän vuoksi. Osaltaan tämä kertoo kahden koronavuoden jälkeen toiveesta rauhoittaa koulujen arkea.

Perusopetuksen oppimisen asiantuntijan tehtävän sijaisuus täytettiin alkuvuodesta 2022. ICT-asiantuntijuutta on vahvistettu ja uusi järjestelmäsihteeri aloitti helmikuussa 2022. Oman äidinkieleen ilmoittautumisessa otettiin käyttöön sähköinen ilmoittautuminen Wilma-lomakkeella. Tehostetun tuen kirjaamista Primukseen ohjeistettiin uudelleen. Koski-tietovarannossa havaittuja virheitä korjattiin säännöllisesti ja virheiden määrä on vähentynyt.

Kaikille yhteinen koulu -hankkeessa on toteutettu kaikille rehtoreille suunnattu vuoden mittainen systeemisen hyvinvointityön johtamisen valmennus. Hankkeessa on ollut tarjolla runsaasti koulutusta esim. opettajille Ihmeelliset vuodet - ryhmänohjausmenetelmän käytöstä. Hankkeen aikana kuntaan koulutettiin Ihmeelliset vuodet- ja MAPA menetelmän kouluttajat, jotka jatkossa tulevat kouluttamaan oman kunnan työntekijöitä. Sitouttavan koulu yhteistyön hankkeessa suunniteltiin ja pilotoitiin yhteistyössä Keusoten kanssa koulupudokkaan koulunkäyntiä tukevaa intensiivistä mallia. Hankkeessa toteutettiin koko kunnan yläkouluikäisten vanhemmille suunnattuja vanhempainiltoja Teamsissa. Opinto-ohjauksen hankkeessa laadittiin tiedonsiirtolomake toiselle asteelle sekä kehitettiin mm. tehostetun oppilaanohjauksen käytänteitä. Koulukohtaiset kehittämissryhmät veivät eteenpäin koko koulun yhteistä ohjauskulttuuria. Uudet lukutaidot -hanke aloitettiin ja hankkeelle palkattiin asiantuntija.

Harrastamisen Suomen mallin mukaisen Tuusulan mallin harrastus- ja kerhotoiminta jatkui syyslukukaudella 2022. Harrastusryhmiä aloitettiin 63 ja niissä oli tarjolla yhteensä 812 paikkaa. Toteutuneita ohjaustunteja oli syyslukukaudella 742 ja harrastusryhmiin osallistui noin 620 lasta ja nuorta. Tuusulan mallin harrastuksia oli tarjolla jokaiselle 1.–9. luokkalaiselle ja jokaisella koululla toteutettiin lasten ja nuorten toiveiden mukaisia harrastuksia, joita tiedusteltiin keväällä teetetyssä harrastuskyselyssä. Harrastusryhmistä 44 toteutettiin kouluilla ja niiden lähiympäristössä, 10 paikallisilla kuntosaleilla, viisi Tuusulan Golfklubilla ja etäharrastuksina kuusi ryhmää.

Koronarajoituksia vähennettiin kevätlukukauden lopussa ja kunnan ja koulujen yhteisiä tapahtumia aloitettiin järjestämään, esimerkkinä Kevätkirmaisu, joka toteutettiin toukokuussa 2022 kahden vuoden tauon jälkeen. Liikkuva koulu toimintaa on organisoitu uudella tavalla syksyllä 2022 ja Liikkuva koulun kautta toteutetaan jatkossa myös oppilasurheilutyö, yhteisten välineiden vuokraaminen sekä liikuntaresurssien jakaminen. Oppilasurheilutyö alkoi syksyllä 2022.

Oppivelvollisuuden laajentumisen ja 2.asteen maksuttomuuden vaikutuksia henkilöstöresurssiin ja talousarvioon seurataan. Oppivelvollisuuden valvontavastuusta ja opinto-ohjauksen hankkeesta pidettiin lautakuntainfo syyskuussa.

Kirkonkylän koulun väistötilat Kotorannankujalla otettiin käyttöön lukukauden 2022 alkaessa.

Talousarvioissa päätettiin lisätä vakinaisten koulunkäynninohjaajien määrää ja toteutettiin 10 vakinaisen tehtävän rekrytointi ja henkilöiden palkkaus. Koulunkäynninohjaajien kehittämissryhmän toiminta on jatkunut ja ryhmä on edelleen laajentunut. Kehittämissryhmän tapaamisissa on tullut esiin monia ohjaajia askarruttavia asioita. Opetuspäällikkö vieraili kokouksessa joulukuussa. Syyslomalla ohjaajille järjestettiin koulutusta ICTstä. Sen lisäksi ohjaajille tarjottiin mahdollisuus osallistua STEP opiston järjestämään koulutukseen, jossa aiheina oli mm. lapsen aivojen kehittyminen ja sen vaikutus oppimiseen ja käyttäytymiseen.

Lukuvuosi 2022-23 aloitettiin iltapäivätoiminnassa ilman poikkeusjärjestelyjä. Kerhot muodostuivat Riihikallioon, Mikkolaan, Vaunukankaalle, Hyökkälään, Paijalaan, Ruotsinkylään, Klemetskogiin, Kirkonkylään, Kellokoskelle, Perttuun, Kolsaan ja Lepolaan. Elokuussa lapsia aloitti kaiken kaikkiaan 444, joista 1.-luokkalaisia oli 313, 2.-luokkalaisia 127 ja muita 4. Kielteisen päätöksen sai yhteensä 37 lasta. Iltapäiväkerhojen vastuuhjaajat tapaavan 4 kertaa lukuvuodessa kerhojen suunnittelun ja kehittämisen merkeissä.

Tulevien palveluverkon uudistuksessa suljettavien koulujen henkilöstön kanssa toteutettiin yhteistoimintamenettely, jossa määriteltiin tulevaisuudessa suljettavien koulujen henkilöstölle uusi toimipiste. Prosessi saatiin päätökseen joulukuussa 2022.

ICT-asiat

Kouluille hankittiin maaliskuussa 450 Dell Chromebookia varmistaaksemme laitteiden saatavuuden leasing-kierrossa poistuvien laitteiden tilalle sekä uusille 6.-luokkalaisille henkilökohtaisiksi laitteiksi. Chromebookeista uusittiin n. 800 laitetta huhtikuussa.

Laitehankintapolitiikassa on määritelty ensisijaisia laitteita AV-kalustukseen liittyen. Kouluilla on runsaasti käyttöiän päässä olevia AV-laitteita, jotka hajoavat ja joita on jouduttu uusimaan uudella tekniikalla. Pääasiallinen AV-tekniikka, joita luokkiin on tilattu hajonneiden tilalle, on ollut 86"-näyttö ja dokumenttikamera. Tykkejä on uusittu näytöillä useassa yksikössä n. 30 kpl. Uusintojen tarve ei ainakaan pienene, ja tällä hetkellä selvitetään koulujen av-kalustuksen tilannetta ja suunnitellaan kokonaisten yksiköiden av-kalustusten vaihtamista kerralla.

Perusopetus	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Oppilasmäärä, ka	5 167	5 135	5 084	5 003	5 079
Nettomenot €/oppilas, sis. ip-toiminnan	-9 005	-8 985	-9 305	-9 625	-9 325
Nettomenot €/oppilas *	-7 980	-8 210	-8 615	-9 045	-8 875

* ilman pääomavuokraa, kotikuntakorvauksia ja iltapäivätoimintaa

Esiopetus	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Koulujen esiopetuksen oppilaat, oppilasmäärä	51	34	42	40	23
Nettomenot €/oppilas	-5 180	-7 799	-6 245	-9 437	-11 131
Nettomenot €/oppilas ilman kiinteistön pääomavuokraa	-4 842	-7 265	-5 808	-8 939	-10 264
Kunnallisten ja ostopalvelupäiväkotien esiopetuksen oppilaat	441	482	452	480	462

Talouden toteutuminen

Perusopetuksen talous toteutui talousarvion mukaisesti. Toimintatuottoja kertyi 7,1 milj. euroa, toimintamenot olivat 55,1 milj. euroa ja toimintakatteen toteuma oli 48,0 milj. euroa (mta 48,8 milj. euroa, tot **98,4** %). Kotikuntakorvaustuloja kertyi n. 380 tuhatta euroa arvioitua enemmän ja eläkevakuutusmaksujen toteuma jäi n. 280 tuhatta alle budjetoidun.

Toimintakulujen toteumaan vaikuttaa mm. valmistavan opetuksen määrä. Syksyn 2022 aikana jouduttiin kuntaan perustamaan 4 budjetoimatonta valmistavan opetuksen ryhmää. Kevään 2022 aikana kehittämistyö ja erilaiset tapahtumat ovat olleet keskeytettynä koronan takia. Myös kokoustamis- ja koulutuskustannukset jäivät kevään aikana vähäisemmiksi. Suuri hankerahojen määrä hankaloittaa talouden seurantaa ja ennakkointia.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Perusopetuksen aloittavien oppilaiden määrä näyttää jatkavan laskuaan tulevina vuosina. Lukuvuodelle 2023-24 perusopetukseen ilmoittautui 450 oppilasta. Luku nousee hieman Tuusulaan muuttavien osalta, mutta aloittavien oppilaiden määrä tulee olemaan todennäköisesti pienin nyt perusopetuksessa olevien oppilaiden osalta. Monikulttuuristen lasten osuuden oppilasmäärästä odotetaan nousevan tulevaisuudessa.

Palveluverkon uudistaminen ja pedagogiikan kehittäminen tulee nostamaan ict-leasing -kustannuksia tulevina vuosina ja tämä on huomioitava tulevissa talousarvioissa.

Uusien yksiköiden toimintakulttuurin kehittämiseen sekä toiminnan aloittamiseen on varattava tarvittavat resurssit, jotta toiminta saadaan käyntiin henkilöstön sekä oppilaiden hyvinvointi huomioiden.

Johtamisen kehittämistä jatketaan tulevaisuudessa ja pyritään löytämään ratkaisuja, joilla rehtoreille löydetään enemmän aikaa sekä uusia toimintatapoja henkilöstön kohtaamiseen ja henkilöstöjohtamiseen.

Hyvinvointiyön merkitys perus- ja lukio-opetuksessa kasvaa tulevaisuudessa. Tähän haasteeseen vastaamiseen tarvitaan pedagogiikan kehittämisen lisäksi opetukseen sitomattoman henkilöstön määrän ja tehtäväkuvien tarkastelua sekä tiivistä yhteistyötä Hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden kanssa. Vuosiluokkiin sitomattomien oppilaiden määrän mahdollinen nousu tarkoittaa myös uusia toimintamalleja opetuksen ja oppimisen tuen järjestelyissä.

Lukion opiskelijamäärän arvioidaan nousevan Monion avautumisen myötä noin 50 opiskelijalla vuosittain ja opiskelijamäärän Tuusulan lukiossa odotetaan olevan lukuvuonna 2025-26 noin 800 opiskelijaa. Tämä nostaa henkilöstökustannuksia ja lisää mm. opinto-ohjauksen tarvetta.

Tuusulan opiston siirtyessä Monioon, voidaan kurssitarjontaa monipuolistaa ja sitä kautta saada kasvua opiskelijamääriin. Rahoitusta opiston toiminnan kehittämiseen haetaan jatkossa myös hankerahoituksista yhdessä muiden opistojen kanssa.

Kasvun ja oppimisen tuki

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Kasvun ja oppimisen tuen päällikkö Helena Palola

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	MTA 2022	TP 2022	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT	23	27	27	26	11,3 %	98,1 %	98,1 %	- 1
TOIMINTAKULUT	- 1 358	- 1 442	- 1 442	- 1 427	5,0 %	98,9 %	98,9 %	15
TOIMINTAKATE	- 1 335	- 1 415	- 1 415	- 1 401	4,9 %	99,0 %	99,0 %	15

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Kasvun ja oppimisen palveluiden tehtävänä on tuottaa monialaisessa yhteistyössä hyvinvointia, kasvua ja oppimista tukevia palveluja varhaiskasvatukseen ja opetustoimeen.

Palveluyksikön olennaiset tapahtumat

Opiskeluhoollon palvelut on toteutettu vuoden 2022 aikana pääsääntöisesti lähityönä. Koronan jälkeinen aika on näkynyt myös opiskeluhoollon henkilöstön työmäärässä niin yksilö- kuin yhteisöllisen työn lisääntymisenä. Yhteisten palaverien pitämisestä Teamsin kautta on saatu sen verran hyviä kokemuksia, että toimintamallia jatketaan myös tulevaisuudessa. Helmikuun alusta opiskeluhoollon avoinna ollut koulupsykologin tehtävä saatiin täytettyä, kun Hyökkälän koululla aloitti koulupsykologi. Viime vuonna kunnassa on otettu käyttöön rekrytointi/henkilökohtainen lisä psykologitilanteen kohentamiseksi, ko. rekrytointi/henkilökohtainen lisä on käytössä myös kuluvana vuonna. Pitkään avoinna ollut Jokelan yläkoulun psykologin tehtävä on täytetty sisäisin siirroin. Syyslukukauden alkaessa oli avoinna kaksi psykologin tehtävää. Huolimatta lukuisista rekrytoinneista kyseisiä tehtäviä ei saatu täytettyä vuoden 2022 aikana. Psykologivajetta on paikattu sisäisin järjestelyin ja ostamalla koulupsykologin työtä ulkopuoliselta palvelun tarjoajalta 4 pv/viikko. Ostopalvelukoulupsykologit kohdentuivat, Paijalan, Ruotsinkylän, Pertun kouluille ja Keudalle.

Viime vuoden lopussa (16.12.2021, 1146/2021) Oppilas- ja opiskelijahuoltolakiin on tullut lakisääteiset mitoitukset psykologien ja kuraattorien asiakasmääriin. Kuraattorien kohdalta mitoitus, enintään 670 opiskelijaa/työntekijä, astui voimaan 1.1.2022 ja psykologien, mitoitus enintään 780 opiskelijaa/työntekijä, osalta 1.8.2023 alkaen. Kuraattorimitoitukseen pääsemiseksi opiskeluhooltoon rekrytoitiin kaksi uutta kuraattoria. Ko. toimenpiteellä opiskeluhoollon kuraattorimitoitus on lain mukainen 1.1.2022 alkaen. Ko. Henkilöstölisäyksen palkkakustannuksia katettiin osittain valtiolta saadulla erityisavustuksella.

Opiskeluhoollon henkilöstö, koulupsykologit ja -kuraattorit, on siirtynyt 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueelle. Siirtymän myötä ko. palveluiden järjestämisvastuu on siirtynyt hyvinvointialueella, mutta yhteisöllisen työn järjestämisvastuu on kunnilla. Tämä edellyttää jatkossakin saumatonta yhteistyötä hyvinvointialueen ja kunnan välillä. Siirtymän valmistelua on tehty yhteistyössä Keusoten ja muiden hyvinvointialueelle siirtyvien kuntien kanssa. Tuusulan osalta hyvinvointialue jatkaa Tuusulan Aura asiakastietojärjestelmän käyttöä vielä alkuvuoden 2023 ajan. Tarvittavat sopimukset on laadittu yhteistyössä. Osana valmistelua henkilöstölle oli säännölliset, noin kerran kuukaudessa tapahtuvat, Keusoten vetämät infotilaisuudet. Näiden infotilaisuuksien lisäksi tehtiin kuntakohtaista ja alueellista yhteistyötä jo olemassa olevien rakenteiden ja yhteisten toimintakäytänteiden kartoittamiseksi. Alueellisen opiskeluhoollon suunnitelman laatiminen käynnistettiin syksyn 2022 aikana. Kesäkuussa siirtyvälle henkilöstölle järjestettiin yhteinen tilaisuus Hyvinkäällä. Tilaisuudessa oli paikalla kaikista kunnista siirtyvä henkilöstö ja Hyvinvointialueen edustus.

Tuusulan alakouluilla työskentelevät kunnan omat koulun perheohjaajat (kolme ohjaajaa) täydentävät osaltaan opiskeluhuollon palveluja, tarjoten tukea oppilaan koulunkäyntiin, vanhemmuuden tukemiseen ja kouluilla tehtävään hyvinvointityöhön. Yläkouluilla työskentelevät kasvatusohjaajat, jotka ovat opetukseen sitomatonta henkilöstöä. Vuoden 2023 talousarviossa hyväksyttiin tehtävänimikkeen muutos kouluvalmentajaksi ja päätettiin vakinaisten tehtävien määräksi viisi. Jatkossa jokaisessa yläkoulussa on yksi kouluvalmentaja.

Kaikille yhteinen koulu- hake jatkuu edelleen. Hankkeen työntekijä, osallisuuspedagogi, on kiertänyt keskitetysti perusopetuksen viidensii luokkia ja vetänyt yksittäisissä kouluissa kohdennettuja ryhmiä/tai työpajoja. Kaikille opettajille suunnattua koulutusta oli koko kunnan yhteisessä vesopäivässä. Kuntaan on nimetty kehittämisryhmä, joka on osallistunut hankkeen kautta Valterin tarjoamaan koulutukseen. Osana ko. hanketta kunnassa on aloitettu kunnan i-vision (suunnitelma inklusion toteuttamisesta) laatiminen, joka valmistuu kevään 2023 aikana. Osana hanketta perusopetuksen rehtoreille järjestettiin koulutuskokonaisuus hyvinvoinnin johtamisesta.

Tuusulan kunta on mukana alueellisessa Sitouttavan kouluyhteistyön (SITKO) hankkeessa, joka on osa laajempaa Opetus- ja kulttuuriministeriön ohjaamaa valtakunnallista Sitouttavan kouluyhteistyön (SKY) hanketta. Perusopetuksen oppilaiden poissaolot ovat lisääntyneet huolestuttavasti ja tästä syystä on lähdetty kehittämään valtakunnallista sitouttavan kouluyhteistyön mallia. Tavoitteena on löytää toimivia malleja koulukäymättömyyden ehkäisemiseen ja tukea oppilaiden kiinnittymistä koulunkäyntiin. Hanke kohdentuu 5- 9lk oppilaisiin. Hankkeen aikana pilotoidaan erilaisia interventiomalleja, kehitetään poissaolojen seurantaa, vahvistetaan yhteistyötä koulun ja huoltajien välillä sekä monialaista yhteistyötä sosiaali- ja terveyshuollon toimijoiden kanssa. Hankkeen ensimmäisessä vaiheessa lv. 2021-22 pilotoidaan ja kehitetään kuntakohtaisia malleja ja toisen hankevuoden 2022-23 aikana pilotoinneista kehitetään valtakunnallisia toimintamalleja kouluikäikäymättömyyden ehkäisemiseen. Tuusulassa pilotoidaan kouluvalmentajamallia sekä kehitetään yhteistyössä Vanhempainliiton kanssa vanhemmille tarjottavaa tukea erityisesti alakoulusta yläkouluun siirtymävaiheessa.

Osana SITKO- hanketta kuntaan on palkattu kaksi kouluvalmentajaa, He ovat kouluilla työskenteleviä opetusvelvollisuuteen sitomattomia aikuisia kouluyhteisössä. Kouluvalmentajat tekevät tiivistä yhteistyötä oppilaiden, huoltajien, opettajien ja oppilashuollon henkilöstön kanssa. Kouluvalmentaja tukee oppilaan koulunkäyntiä ja hänen kiinnittymistään kouluyhteisöön, koska jokainen koulupäivä on tärkeä. Kuluvan vuoden aikana kouluvalmentajat ovat kehittäneet oppilaan kohtaamisen toimintamallia "Tuuscoachin". Vuoden loppuun mennessä kouluvalmentajilla oli ollut noin 200 yksilötapaamista nuorten kanssa. Hankkeessa pilotoidaan vanhempainkahvilamallia Ensimmäinen vanhemmille suunnattu Teams- kahvila oli helmikuussa. Saadun kokemuksen perusteella loppukevään osalta vanhempainkahvilat laajennetaan koskemaan kaikkia yläkouluja. Teamsin kautta pidettäviä vanhempainkahviloita jatketaan lukuvuoden 22-23 ajan. Hankkeessa on suunniteltu yhdessä Keusoten kanssa intensiivimallia, koulupudokkaan saamiseksi takaisin kouluun. Toimintamallin pilotointi käynnistyi keväällä Riihikallion koulussa. Saatujen kokemusten perusteella pilotointia laajennetaan myös Jokelan alueelle ja Hyökkälän yläkouluun.

Lakisääteinen laajennetun oppivelvollisuuden valvontavastuu on ollut kunnalla 1.8.2021 alkaen. Vuoden 2022 aikana kuntaan on tullut yhteensä 14 valvontavastuu ilmoitusta ilman opiskelupaikkaa olevasta tai opiskelunsa keskeyttäneestä opiskelijasta. Näistä 26.8. tilastointipäivän jälkeen on ilmoitettu seitsemän opiskelijaa. Suurin osa ilmoitetuista opiskelijoista on saanut opiskelupaikan itsenäisesti tai vähäisellä ohjauksella. Osalla ohjauksen tarpeessa olevilla opiskelijoilla on huomattava tuen tarve ja heidän ohjaamisensa edellyttää monialaista osaamista ja yhteistyötä. Kuluva vuosi on osoittanut, että oppivelvollisuuden valvontavastuun toteuttamisen rakenteita tulee selkeyttää ja toteuttamiseen tarvitaan nykyistä enemmän Opo- resursseja. Kevään yhteishaussa hakuvelvollisia oppilaita oli 594, yhteishaun päätyttyä viisi tuusulalaista hakeutumiselvöllistä oppilasta ei ollut saanut paikkaa yhteishaussa. Kesäkuun aikana ko. oppilaat saivat jatko-ohjausta opiskelupaikan uudelleen hakuun, oman koulun opolta ja/tai

yhdessä Ohjaamon kanssa järjestetyssä ohjaustilaisuudessa. ko. oppilaista kolme sai opiskelupaikan kesäkuun täydentävässä haussa.

Maaliskuun lopussa huoltajille järjestettiin Teamsissa kaksi vanhempainiltaa liittyen kuntakohtaisten kouluterveyskyselyiden tulosten esittelyyn. Tulosten lisäksi illassa oli aiheeseen liittyviä alustuksia hyvinvoinnin ja mielenterveyden teemoista. Alakouluikäisten vanhemmille suunnatussa illassa oli 80 osallistujaa ja yläkouluikäisten vanhemmille suunnatussa illassa 118 osallistujaa.

Talouden toteutuminen

Kasvun ja oppimisen tuen talous toteutui talousarvion mukaisesti. Toimintakulut olivat 1,4 milj. euroa (mta 1,4 milj. euroa, tot. 99,0 %)

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Hyvinvointiyön merkitys perus- ja lukio-opetuksessa kasvaa tulevaisuudessa. Tähän haasteeseen vastaamiseen tarvitaan pedagogiikan kehittämisen lisäksi opetuksen sitomattoman henkilöstön määrän ja tehtävänkuvien tarkastelua sekä tiivistä yhteistyötä Hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden kanssa. Vuosiluokkiin sitomattomien oppilaiden määrän mahdollinen nousu tarkoittaa myös uusia toimintamalleja opetuksen ja oppimisen tuen järjestelyissä.

Lukio

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Rehtori Seppo Kärpänen

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	MTA 2022	TP 2022	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT	220	87	87	206	-6,5 %	236,6 %	236,6 %	119
TOIMINTAKULUT	- 4 967	- 5 314	- 5 314	- 5 498	10,7 %	103,5 %	103,5 %	- 184
TOIMINTAKATE	- 4 746	- 5 227	- 5 227	- 5 292	11,5 %	101,2 %	101,2 %	- 65

Palveluyksikön olennaiset tapahtumat

Kevään yhteishaussa Tuusulan lukioon haki ensisijaisesti 184 opiskelijaa (Hyrylään 113, Jokelaan 38 ja Kellokoskelle 33). Aloituspaiikkoja on Hyrylässä 115, Jokelassa 60 ja Kellokoskella 35. Kaikki paikat tulivat täyteen. Kellokoskella keskiarvoraja oli 7.83, Hyrylässä 7,42 ja Jokelassa 7.00. Tilastointipäivänä 20.9. Tuusulan lukiossa on ollut 684 opiskelijaa.

Opetushallituksen tukemien Itämeriprojektin ja Rohkeat kokeilut-hankkeen loppuraportit on palautettu. Itämeriprojektia on kuitenkin jatkettu Vaasan lyseon lukion partnerikouluna ja keväällä toteutettiin mm. korkeakoulu-yhteistyönä toteutettu tiedetapahtuma Seilin saarella Turun saaristossa. Kesällä päättyi myös Liikkuva lukio – hanke ja sen loppuraportti palautetaan syksyn aikana. Uutena hankkeena alkoi keväällä Opetushallituksen tukema ”Ohjauksesta eväitä elämään” - hanke, jolle saatiin palkattua myös koordinaattori (1 pv viikossa). Tavoitteena on tarjota aineenopettajille koulutusta ja kehittää tapoja tukea opiskelijoiden itseohjautuvuutta lukio-opinnoissa.

COVID19-avustuksella palkattiin kevätlukukaudeksi resurssiopettajat Hyrylän toimipisteeseen ja yhteinen Jokelaan ja Kellokoskelle. Syksyllä Hyrylään saatiin uusi resurssiopettaja. Jokelan ja Kellokosken yhteinen resurssiopettaja palkataan syksyn aikana.

Kevään ylioppilaskirjoitukset toteutettiin alkuperäisen aikataulun mukaan ja Keusoten koronasuosituksen huomioon ottaen. Muutamissa kokeissa tehtiin toimipisteiden välistä yhteistyötä. Kirjoitukset sujuivat ongelmitta. Syksyn kirjoitukset toteutetaan tavanomaisin järjestelyin.

Uudesta opetussuunnitelmasta kerättiin palautetta ja sen perusteella on tehty ensi lukuvuoden kurssitarjottimeen muutamia muutoksia opintojaksojen järjestämiseen. Uusi opetussuunnitelma on kuitenkin saatu toimimaan kohtuullisen hyvin. Syksyllä uuden opetussuunnitelman piirissä ovat 1. ja 2. vuosiluokan opiskelijat. Abit (3-vuosiluokan opiskelijat) opiskelevat vielä vanhan opetussuunnitelman mukaisesti.

Maksuton toinen aste on aiheuttanut lukiossa paljon työtä. Tuusulan lukiossa käytetään lähtökohtaisesti digitaalisia oppimateriaaleja ja niiden hankinta- ja jakeluprosessia on aktiivisesti kehitetty kevään aikana ja tilaukset on saatu toteutettua suunnitelman mukaan.

Koronatilanne pysyi kevään melko hyvin hallinnassa. Penkkarit pidettiin kaikissa toimipisteissä alkuperäisen aikataulun mukaisesti, mutta ulkotiloissa. Vanhojen tanssit siirrettiin huhtikuulle. Tapahtumat onnistuivat hyvin kaikissa toimipisteissä.

Monion rakentaminen eteni aikataulussa ja useita suunnitelmia päivitettiin alkuvuoden aikana (esim. kalustesuunnitelmat, AV-suunnitelmat, kulunvalvontasuunnitelmat). Kalusteiden ja AV/ICT-välineiden kilpailutukset toteutetaan syksyn aikana. Monion johtoryhmä perustettiin keväällä. Se toimii rakentamisen ajan Monion projektiryhmän osana. Projektiryhmää vetää rakennuttajainsinööri Antti Kellokumpu ja sen tarkoituksena on varmistaa, että itse rakennuksen lisäksi myös organisaatio, yhteiset toimintatavat ja

käytännöt saadaan järjestettyä ja sovittua ennen rakennukseen muuttamista syksyllä 2023. Myös lukion virkajärjestelyiden suunnittelu on edennyt vuoden aikana.

Lukio	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Opiskelijamäärä	639	658	686	665	665
Nettomenot €/oppilas	-6 945	-6 912	-6 919	-7 860	-7 961
Nettomenot €/oppilas ilman kiinteistön po-vuokraa	-6 094	-6 130	-6 170	-6 816	-6 916

Talouden toteutuminen

Lukion talous toteutui talousarvion mukaisesti. Toimintatuottoja kertyi 0,2 milj. euroa, toimintakulut olivat 5,5 milj. euroa ja toimintakatteen toteuma oli 5,3 milj. euroa (mta 5,2 milj. euroa, tot. **101,2 %**).

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Lukion opiskelijamäärän arvioidaan nousevan Monion avautumisen myötä noin 50 opiskelijalla vuosittain ja opiskelijamäärän Tuusulan lukiossa odotetaan olevan lukuvuonna 2025-26 noin 800 opiskelijaa. Tämä nostaa henkilöstökustannuksia ja lisää mm. opinto-ohjauksen tarvetta.

Tuusulan opisto ja taiteen perusopetus

Palveluyksikkö

Vastuhenkilö: Rehtori Timo Rusanen

Käyttötalous (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	MTA 2022	TP 2022	TP MUUTOS%	TA TOT%	MTA TOT%	MTA EROTUS
TOIMINTATUOTOT	232	247	247	270	16,4 %	109,6 %	109,6 %	24
TOIMINTAKULUT	- 1 045	- 1 082	- 1 082	- 1 103	5,5 %	101,9 %	101,9 %	- 21
TOIMINTAKATE	- 813	- 836	- 836	- 832	2,4 %	99,6 %	99,6 %	3

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Tuusulan Opiston ylläpitämisluvassa todetaan opiston kansalaisopistona järjestävän koulutusta, jonka tavoitteena on tukea yhteisöllisyyttä ja vuorovaikutusta sekä ihmisten kokonaisvaltaista hyvinvointia. Koulutus painottuu taide- ja taitoaineisiin, kieliin, terveyttä ja hyvinvointia edistäviin aineisiin sekä yhteiskunnallisiin aineisiin.

Palveluyksikön olennaiset tapahtumat

Tuusulan Opiston ensimmäinen täysi kalenterivuosi Etelärinteen väistötiloissa sujui varsin hyvin. Opiskelijat pitävät tilaa toimivana ja kodikkaana, mutta sen sijaintia entisiin tiloihin verrattuna syrjäisenä. Lisäksi opiston toiminnan katsotaan hajautuvan päiväaikaan liian moniin pisteisiin. Aunelan sijaintia pidettiin hyvänä, mutta tilan pienuus ja vakituisen henkilökunnan puute koettiin haasteina. Etelärinteen tiloissa on etenkin kädentaitojen ja kuvataiteen opetusta, Aunelassa ja vanhalla Ostarilla opetettiin erityisesti kieliryhmiä ja tietotekniikkaa. Iltaopetusta on ollut entistä enemmän Hyökkälän koululla. Kellokoskella kuvataiteen opetustiloja koululla on ansiokkaasti mukautettu entistä toimivimmiksi myös Kuvataidekoulun ja Opiston tarpeisiin. Opetusta on Kellokoskella ollut koulun lisäksi päiväopintojen osalta Kellotuvan yhteisötiloissa.

Opintovuoden 2022 opetuksen Opisto järjesti kokonaan lähiopetuksena, lukuun ottamatta opinto-ohjelmaan etäopetukseksi suunniteltuja kursseja. Kuvataidekoulun opetusohjelma toteutui kokonaisuudessaan lähiopetuksena. Opiston opiskelijamäärä nousi lähes 14% edelliseen vuoteen verrattuna, osin lähiopetuksen lisääntymisen vuoksi. Opiston opetustuntimäärä oli puolestaan runsaan prosentin korkeampi kuin edellisenä opintovuonna. Kurssien keskimääräinen opiskelijamäärä kasvoi siten huomattavasti. Kasvu johtui osin korona-ajan kevään 2021 etäopetuskurssien palaamisesta lähiopetukseen tarkasteluvuoden aikana. Erityisesti sivutoimipisteeseemme Aunelaan suunniteltuja kursseja peruuntui.

Tuusulan Opiston ja naapuriopistojen hankeyhteistyö on tiivistynyt ja laajentunut entisestään. Hanketyössä kansalaisopistojen ryhmään on tullut mukaan Hyvinkään, Mäntsälän ja Nurmijärven Opistot jo aiemmin yhteistyötä tehneiden Tuusulan, Jokelan, Järvenpään ja Keravan Opistojen lisäksi. Työllistä mut- hanketta jatkavassa Näe mut -hankkeessa edistettiin myös tuusulalaisen opiskelijaryhmän työllistymisvalmiuksia ja elämänhallintataitoja yhteistyössä Jokelan kansalaisopiston kanssa. Tuusulan opetusryhmä keskittyi ilmaisutaitoon ja kulttuuriin.

Tuusulan Opiston koordinoima Osa ja Opi -hanke sai jatkoa Keravan Opiston koordinoimassa Kohti jatkuvia polkuja -hankkeesta, jonka avulla rakennettiin osaamisperusteisista kurssikuvauksista laajempia opintokokonaisuuksia kansalaisopistoihin. Järvenpään opiston koordinoimana alkoi Me polutamme - hanke, joka perehdyttää puolestaan opistojen tuntiopettajia osaamisperusteisuuteen opetuksessa. Hankkeen aloituskokous oli lokakuussa 2022. Tuusulan kuvataidekoulu lisää yhteistyötään kunnan varhaiskasvatuksen

kanssa ja valmistelee erityisryhmien kuvataideopetusta. Toisen asteen kulttuurikasvatussuunnitelma tarjoaa uusia opetus- ja yhteistyömahdollisuuksia Opistolle ja Kuvataidekoululle.

Monio-talon nousemista ja sen sisätilojen vaiheittaista valmistumista on seurattu Opistolla mielenkiinnolla. Opiskelijatkin mitä ilmeisimmin odottavat uusia tiloja. Tuleva Monioon muutto on jo tässä vaiheessa vaikuttanut opiston kurssien suunnitteluun, esimerkiksi ilmaisutaiteen ja sanataiteen kurssien tarjontaa lisätään. Opiston ja Kuvataidekoulun entistä tiiviimpää yhteistyötä lukion ja muiden taiteen perusopetuksen oppilaitosten kanssa valmistellaan suunnittelemalla jo nyt yhteistyötä Moniossa ja valmistautumalla Monion entistä laajempaan yhteiseen kurssitarjontimeen. Opetustarjonnassa oli mukana myös muita ajankohtaisia opetusaiheita mm. ukrainan kielen perusteet, 3D-tulostus ja Johdatus retkeilyyn kansallispuistoissa.

Tuusulan opisto ja taiteen perusopetus	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Bruttomenot €/asukas	-26	-25	-26	-27	-27
Oppituntien määrä	10 696	8 964	9708	10 800	9 824
Kurssiopiskelijat	6 407	4 533	4 629	6 750	5 254

Talouden toteutuminen

Tuusulan opiston ja taiteen perusopetuksen talous toteutui talousarvion mukaisesti. Toimintatuottoja kertyi 0,3 milj. euroa, toimintakulut olivat 1,1 milj. euroa ja toimintakatteen toteuma oli 0,8 milj. euroa (mta 0,8 milj. euroa, tot. **99,6%**).

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Tuusulan Opisto toimii Moniossa syyskaudesta 2023 alkaen. Uusien opetustilojen myötä opiston kurssitarjonta monipuolistuu esimerkiksi ilmaisutaiteen, tietotekniikan, ja kädentaitojen märkätöiden alalla. Kolmiulotteisen taiteen, kuten kuvanveiston, ja esimerkiksi digitaiteen opetus lisääntyy niin opistossa kuin kuvataidekoulussa. Opiston - ja myös kuvataidekoulun opiskelijamäärän voi ennakoida kasvavan Monion myötä.

Lähiseudun kansalaisopistojen yhteistyö jatkuu uusien hankemahdollisuuksien selvittämisen ja todennäköisten yhteishakemusten myötä. Kuvataidekoulu osallistuu aktiivisesti toisen asteen kulttuurikasvatussuunnitelman edistämiseen.